

**ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ
АТЕСТАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ
ДЕРЖМИСТЕЦТВ
ТА РЕЗУЛЬТАТИ
МОНІТОРИНГУ АТЕСТАЦІЇ
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ
У 2026 РОЦІ**

Атестація педагогічних працівників закладів (установ) освіти сфери культури є одним із ключових механізмів забезпечення якості мистецької освіти, професійного розвитку педагогічних працівників та об'єктивного оцінювання результатів їхньої педагогічної діяльності. Атестація передбачає комплексну оцінку професійної компетентості педагогічного працівника, визначення відповідності займаній посаді, присвоєння або підтвердження тарифного розряду, кваліфікаційної категорії чи педагогічного звання відповідно до вимог Положення про атестацію педагогічних працівників закладів (установ) освіти сфери культури, затвердженого наказом Міністерства культури України від 12 липня 2018 року № 628, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 16 серпня 2018 року за № 926/32378 (далі - Положення про атестацію).

Основними принципами атестації є відкритість, колегіальність, захист інтересів педагогічного працівника, повнота, об'єктивність та системність оцінювання його педагогічної діяльності.

У межах реалізації завдання щодо професійного зростання педагогічних працівників спеціалізованої мистецької освіти Держмистецтв було приділено особливу увагу підвищенню ефективності атестаційного процесу. З метою ознайомлення педагогічних працівників закладів освіти сфери культури з процедурою атестації у 2026 році та основними вимогами щодо її проходження Держмистецтв протягом I півріччя (відповідно до пункту 61 Плану роботи Держмистецтв) було **організовано та проведено серію онлайн семінарів** щодо процедури проходження атестації з урахуванням змін, внесеними у 2024 році до наказу Міністерства культури України від 12 липня 2018 року № 628 «Питання атестації педагогічних працівників закладів (установ) освіти сфери культури», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 16 серпня 2018 року за № 926/32378.

Зокрема, 28 січня відбувся семінар для мистецьких шкіл та коледжів Львівської області, 11 та 13 лютого - семінари для працівників державних мистецьких ліцеїв. Керівники та педагогічні працівники мистецьких шкіл та мистецьких ліцеїв отримали роз'яснення на поширенні питання щодо загальних положень проходження атестації, створення, складу та повноважень атестаційних комісій, строків та порядку проведення атестації, порядку оскарження рішень

атестаційних комісій, підвищення кваліфікації педагогічних працівників, а також умов, критеріїв та результативних показників, які враховуються при визначенні відповідності педагогічних працівників займаній посаді, присвоєнні тарифних розрядів, кваліфікаційних категорій, педагогічних звань.

Також засобами телекомунікаційного зв'язку на постійній основі надаються роз'яснення щодо проблемних питань проходження процедури атестації педагогічними працівниками закладів мистецької освіти (за I півріччя 2026 року надійшло більше ніж 500 звернень). Відповіді на найпоширеніші питання щодо атестації розміщено та постійно оновлюється на вебсайті Держмистецтв в розділі «Мистецька освіта» - «Професійний розвиток педагогічних працівників» - «Атестація».

На виконання основних завдань, визначених Положенням про Державне агентство України з питань мистецтв та мистецької освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 27 травня 2020 р. № 434, у I півріччі 2026 року **забезпечено діяльність атестаційної комісії Держмистецтв.**

З метою формування складу атестаційної комісії Держмистецтв запити з пропозиціями делегувати представників були надіслані Мінкульту (вих. Держмистецтв від 11.02.2026 № 1.3/3-А/3.1/2-26), Профспілці працівників культури України (вих. Держмистецтв від 11.02.2026 № 1.3/2-А/3.1/2-26), Державному науково-методичному центру змісту культурно-мистецької освіти (вих. Держмистецтв від 11.02.2026 № 1.3/1-А/3.1/2-26).

Наказом Державного агентства України з питань мистецтв та мистецької освіти від 18.02.2026 № 10 було **створено атестаційну комісію Держмистецтв** та затверджено її персональний склад. 19.02.2026 відбулося перше засідання атестаційної комісії Держмистецтв, на якому було обрано заступника голови та секретаря атестаційної комісії Держмистецтв, схвалено графік проведення засідань атестаційної комісії Держмистецтв, визначено строки проведення атестації у 2026 році та адресу електронної пошти для подання атестаційних документів у електронному вигляді. Відповідну інформацію 20.02.2026 було оприлюднено на офіційному сайті Держмистецтв.

1. Діяльність атестаційної комісії Держмистецтв у 2026 році

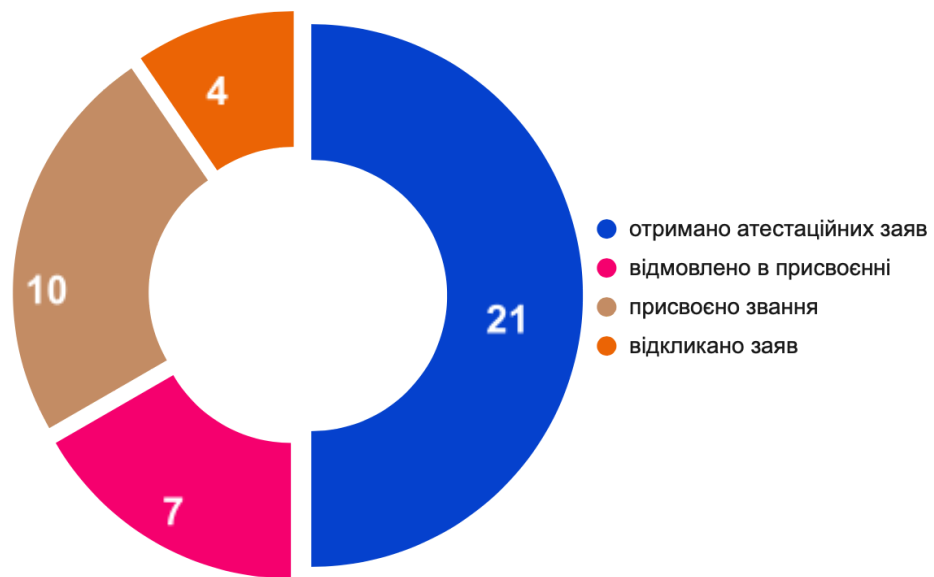
1.1. Присвоєння педагогічного звання «Викладач-методист»

У період з 25 лютого до 05 березня 2026 року до атестаційної комісії Держмистецтв надійшла **21 атестаційна заява** щодо присвоєння педагогічного звання «Викладач-методист» з пакетами документів від педагогічних працівників з 12 регіонів України.

З метою прийняття вмотивованих рішень щодо присвоєння педагогічного звання «Викладач-методист», а також у зв'язку з великим обсягом атестаційних матеріалів (понад 6500 сторінок), відповідно до Протоколу № 2 до роботи атестаційної комісії Держмистецтв було залучено незалежних фахових експертів за напрямками: «музичне мистецтво», «образотворче мистецтво» та «хореографічне мистецтво». Це дозволило забезпечити належний рівень фахового оцінювання, надання консультацій та підготовку експертних висновків щодо методичних досягнень педагогічних працівників.

Протягом наступних засідань було розглянуто та опрацьовано атестаційні документи викладачів, надіслано 1 запит щодо засвідчення або спростування присвоєння кваліфікаційної категорії «спеціаліст вищої категорії» на підставі розробленого та впровадженого власного (авторського) методу, прийому тощо, спрямованого на вирішення конкретної педагогічної ситуації. Також на засіданнях атестаційної комісії Держмистецтв у форматі онлайн були присутні педагогічні працівники, які виявили бажання пройти атестацію на присвоєння педагогічного звання «Викладач-методист». Під час засідання педагогічні працівники мали можливість поспілкуватись з членами атестаційної комісії Держмистецтв, поставити запитання та отримати докладні відповіді та роз'яснення.

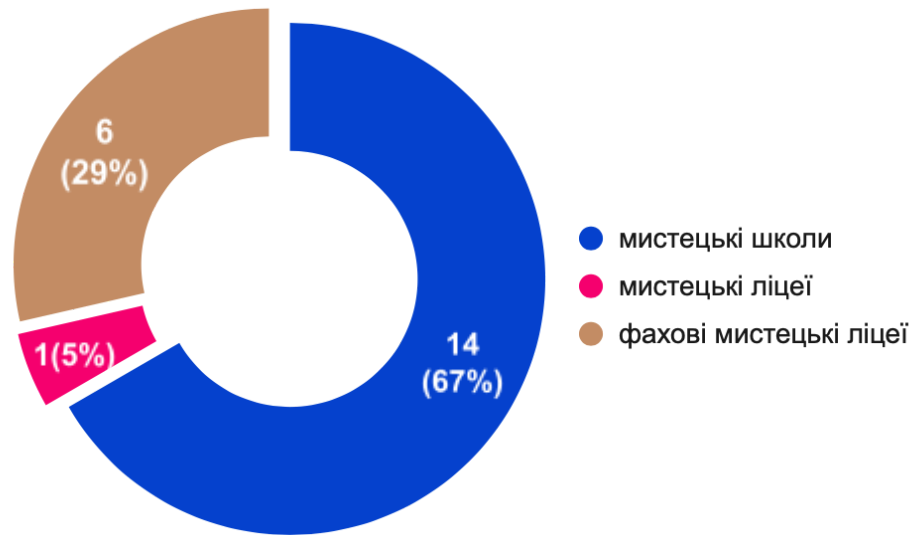
Рішенням атестаційної комісії Держмистецтв у 2026 році (*таб.1*) педагогічне звання «Викладач-методист» **присвоєно 10 викладачам (47,6%)** з семи регіонів України, **відмовлено - 7 викладачам (33,3%)**. При цьому **4 викладача** відповідно до Закону України «Про адміністративну процедуру» скористались своїм правом та **відкликали** з розгляду свої заяви.

Таблиця 1.

Регіон	Педагогічне звання «Викладач-методист»			
	надійшло заяв	присвоєно	відмовлено	відкликано
м. Київ	4	1	2	1
Волинська	4	3	1	0
Хмельницька	2	1	1	0
Житомирська	2	0	2	0
Львівська	2	2	0	0
Вінницька	1	1	0	0
Дніпропетровська	1	1	0	0
Тернопільська	1	0	1	0
Черкаська	1	1	0	0
Сумська	1	0	0	1
Харківська	1	0	0	1
Миколаївська	1	0	1	0
Рівненська	-	-	-	-
ВСЬОГО	21	10	7	4

Кількість заяв за типом закладу

За типом закладу найбільше заяв подано педагогічними працівниками **мистецьких шкіл** - 14 заяв, що складає 67 % від загальної кількості поданих заяв (таб.2).

Викладачі мистецьких шкіл є найбільш активними щодо подачі заявок протягом 2024-2026 років, що пояснюється загальною кількістю педагогічних працівників по Україні, але може свідчити і про ініціативність викладачів початкової мистецької освіти.

Від **мистецьких ліцеїв** надійшла 1 заява (5 %) на підтвердження педагогічного звання «Викладач-методист», яка була відкликана за власним бажанням викладача. Заяв від педагогічних працівників мистецьких ліцеїв у 2024 і 2025 роках не надходило.

Представники **фахових мистецьких коледжів** подали 6 заяв (29 %).

Заяви надійшли від педагогічних працівників із 4 регіонів України. Для порівняння, у 2024 році заяв від представників цього типу закладів не надходило, а у 2025 році було подано 9 заяв із 7 регіонів.

Таблиця 2.

Region	Мистецька школа (заяв)	Мистецький ліцей (заяв)	Фаховий мистецький коледж (заяв)
м. Київ	3		1
Волинська	1		3
Хмельницька	2		
Житомирська			1
Львівська	2		
Вінницька	1		
Дніпропетровська	1		
Тернопільська	1		
Черкаська	1		
Сумська			1
Харківська		1	
Миколаївська	1		
ВСЬОГО	14	1	6

У 2024 році атестаційна процедура була поновлена після дворічної перерви, зумовленої повномасштабним вторгненням та неможливістю організувати повноцінний процес у 2022-2023 роках. Цей рік фактично став перехідним і адаптаційним періодом, упродовж якого до атестаційної комісії було подано 11 заяв. У 2025 році кількість заяв зросла більш ніж удвічі - до 23. Це свідчить про підвищення поінформованості педагогів про умови та вимоги, а також про зростання готовності мистецьких закладів долучатися до професійної атестації викладачів у нових умовах.

У порівнянні з 2025 роком **кількість заяв** викладачів на присвоєння педагогічного звання «Викладач-методист» у 2026 році всього на 2 менше (таб.3). При цьому різниця у кількості заяв у порівнянні з 2024 роком пояснюється тим, що

атестацію в період дії воєнного стану було відновлено саме у 2024 році і не всі викладачі встигли вчасно підготувати документи для проходження атестації.

Таблиця 3.

Регіон	2024	2025	2026
Вінницька	-	2	1
Волинська	1	2	4
Дніпропетровська	-	2	1
Житомирська	-	-	2
Закарпатська	-	1	-
Івано-Франківська	-	1	-
Київська	-	1	-
м. Київ	-	3	4
Львівська	1	4	2
Миколаївська	1	1	1
Полтавська	1	1	-
Сумська	-	-	1
Тернопільська	1	2	1
Харківська	-	-	1
Хмельницька	1	1	2
Черкаська	1	-	1
Чернівецька	1	2	-
Рівненська	1	-	-
ВСЬОГО	9	23	21

Найактивнішими за період з 2024 по 2026 рік стали Волинська, Львівська області та м. Київ - по 7 заяв. Не надходило заяв протягом зазначеного періоду від викладачів семи регіонів.

Протягом трьох останніх років педагогічне звання «Викладач-методист» **найбільше присвоєно** викладачам Волинської (5) та Львівської (4) областей (таб.4).

Таблиця 4.

Регіон	2024	2025	2026
м. Київ			1
Волинська		2	3
Хмельницька		1	1
Львівська		2	2
Вінницька		2	1
Дніпропетровська		1	1
Черкаська			1
Чернівецька	1		
Полтавська		1	
Івано-Франківська		1	
ВСЬОГО	1	10	10

За підсумками проведених засідань і консультацій з фаховими експертами у атестаційних документах педагогічних працівників були виявлені такі найбільш поширені проблеми і недоліки:

- ❖ визнання результатів підвищення кваліфікації не відповідали вимогам Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800;

- ❖ відсутній внутрішній порядок визнання результатів навчання або ж цей механізм не працює належним чином;

❖ подані педагогічними працівниками результати підвищення кваліфікації вже були враховані під час попередньої атестації (в попередній міжатестаційний період), або ж обсяг академічних годин за новий міжатестаційний період недостатній;

❖ подані відгуки та рецензії не містили факту особистого практичного використання методу та опису ефективності застосування у власному досвіді;

❖ використання кількох різних назв авторського методу унеможливило оцінку поданих матеріалів як таких, що репрезентують єдиний авторський метод як цілісну та послідовну методичну систему. При цьому зміст матеріалів стосувався різних тематичних напрямів та не демонстрував достатнього взаємозв'язку між окремими елементами методичної роботи.

1.2. Розгляд апеляційних скарг

У період з 30.03.2026 по 01.05.2026 в порядку оскарження на рішення атестаційних комісій закладів атестаційною комісією Держмистецтв було зареєстровано та розглянуто 6 апеляційних скарг педагогічних працівників, які надійшли з Рівненської (1), Кіровоградської (1), Житомирської (1), Київської (1), Івано-Франківської (1) та Миколаївської (1) областей.

Цьогоріч атестаційна комісія Держмистецтв розглядала 3 оскарження рішень атестаційних комісій закладів мистецької освіти про відмову у присвоєнні кваліфікаційних категорій («спеціаліст першої категорії», «спеціаліст вищої категорії») та 1 оскарження про відмову у присвоєнні педагогічного звання «Старший викладач» (*таб.5*).

Водночас, не розглядалися 2 заяви викладачів щодо відмови в присвоєнні педагогічного звання «Викладач-методист», оскільки відповідно до пункту 16 розділу II Положення про атестацію у атестаційної комісії Держмистецтв відсутні повноваження щодо розгляду апеляційної скарги на рішення атестаційної комісії Держмистецтв.

Таблиця 5.

Регіон	Апеляційні скарги			
	Надійшло скарг	присвоєно	відмовлено	залишено без розгляду
Житомирська	1	0	0	1
Миколаївська	1	0	0	1
Рівненська	1	1	0	0
Київська	1	0	1	0
Івано-Франківська	1	0	1	0
Кіровоградська	1	1	0	0
ВСЬОГО	6	2	2	2

Велика кількість апеляційних скарг у 2024 році може бути пов'язана змінами Положення про атестацію та відновленням атестаційного процесу після призупинення його у 2022 році через початок військової агресії Росії проти України.

Водночас протягом 2024-2025 років фахівцями Держмистецтв було проведено широку кампанію щодо роз'яснення проходження процедури атестації за новими правилами, що могло вплинути на значне зменшення кількості скарг у 2025 році.

У 2026 році відбулось незначне збільшення кількості апеляційних скарг, при цьому вперше за аналізований період дві скарги залишено без розгляду.

Порівняння даних за 2024–2026 роки свідчить про суттєву зміну як кількості апеляційних скарг, так і їх територіального розподілу (таб. 6). Якщо у 2024 році скарги надійшли з п'яти областей, причому найбільше - з Хмельницької (12) та Вінницької (6), то у 2025 році кількість скарг скоротилася до двох, а у 2026 році зросла до шести, охопивши шість областей. Це свідчить про відсутність стабільної динаміки та концентрації оскаржень в окремих регіонах упродовж останніх трьох років. Водночас самі по собі кількісні коливання не дають підстав однозначно

оцінювати якість роботи атестаційних комісій закладів, оскільки не відображають загальної кількості ухвалених рішень, які потенційно могли бути оскаржені.

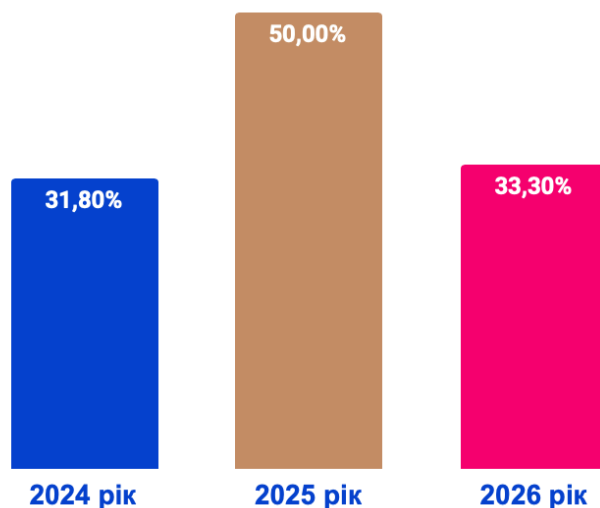
Варто відмітити, що за три останні роки не надходило скарг з м. Київ та Волинської, Донецької, Закарпатської, Луганської, Одеської, Сумської, Тернопільської, Харківської, Херсонської, Черкаської, Чернівецької, Чернігівської областей.

Таблиця 6.

Регіон	2024		2025		2026	
	Подано скарг	Задоволено	Подано скарг	Задоволено	Подано скарг	Задоволено
Вінницька	6	1				
Дніпропетровська	1	0				
Житомирська					1	0
Івано-Франківська					1	0
Київська					1	0
Львівська	1	0	1	0		
Миколаївська					1	0
Полтавська	1	0				
Хмельницька	12	5	1	1		
Рівненська					1	1
Запорізька	1	1				
Кіровоградська					1	1
ВСЬОГО	22	7	2	1	6	2

Відсоток позитивних рішень у 2026 році склав 33,3%, що майже дорівнює показнику 2024 року (31,8%). У 2025 році цей показник становив 50%. Цей показник свідчить про те, що у більшості випадків атестаційними комісіями закладів були прийняті правильні рішення.

Частка позитивних рішень

Загалом, під час діяльності атестаційної комісії Держмистецтв у 2026 році відбулось 7 засідань, під час яких було опрацьовано:

- ❖ **21** атестаційну заяву від педагогічних працівників мистецьких шкіл (15), коледжів (9), мистецького ліцею (1) з 12 областей України та 6 апеляційних скарг з 6 областей;
- ❖ понад **6500** сторінок атестаційних документів;
- ❖ **40** вхідних та близько **100** вихідних листів.

Також за результатами діяльності атестаційної комісії Держмистецтв підготовлено та надіслано листи-подяки членам атестаційної комісії Держмистецтв, а також експертам, які були долучені до аналізу документів і напрацювань педагогічних працівників.

2. Підсумки моніторингу результатів атестації педагогічних працівників у 2026 році

Протягом **травня-червня 2026 року** Держмистецтв з метою аналізу практики проведення атестації педагогічних працівників, узагальнення результатів діяльності атестаційних комісій та визначення напрямів удосконалення процедур було проведено онлайн-опитування закладів мистецької освіти. У опитуванні взяли участь **1245 закладів** початкової, профільної та фахової передвищої

мистецької освіти, а також методичні, навчально-методичні підрозділи, установи, на яких поширюються умови оплати праці педагогічних працівників, з 24 областей України та міста Києва.

Зі 1245 закладів мистецької освіти (таб.7), що взяли участь у моніторингу, переважну більшість становлять **мистецькі школи - 1189**. Це закономірно, адже саме мистецькі школи є найчисельнішою ланкою системи початкової мистецької освіти. Крім того, участь взяли **44 фахових мистецьких коледжів, 6 мистецьких ліцеїв та 6 методичних, навчально-методичних підрозділів, установ** освіти сфери культури, що забезпечило охоплення моніторингом усіх типів закладів (установ), на які поширюється дія Положення про атестацію.

В умовах дії воєнного стану та пов'язаних із ним безпекових питань до опитування долучилися також мистецькі заклади з шести областей, робота яких здійснюється в умовах підвищеного ризику. Зокрема, дані щодо результатів атестації надали 33 заклади Донецької області, 25 - Запорізької, 6 - Луганської, 36 - Сумської, 68 - Харківської та 12 - Херсонської областей.

У 2026 році у **603 закладах не було подано жодної заяви** на проходження атестації, що становить 48,4% від кількості закладів, які взяли участь у моніторингу. Це пов'язано насамперед із проходженням атестації виключно за бажанням педагогічного працівника та безпековою ситуацією в регіонах.

Таблиця 7.

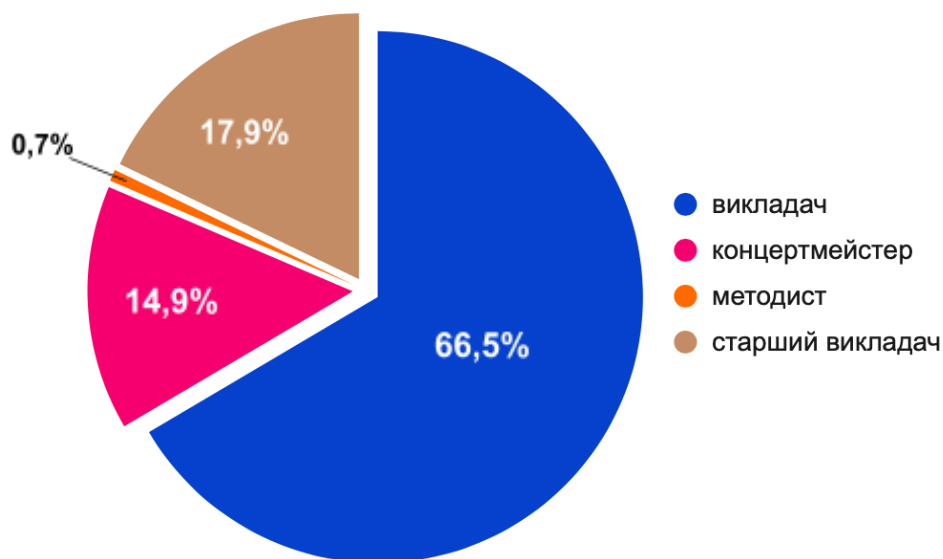
Регіон	Тип закладу, який взяв участь у моніторингу					К-ть закладів, що проводили атестацію
	методична установа сфери культури	мистецька школа	мистецький ліцей	фаховий мистецький коледж	Загальна кількість	
Вінницька	1	54		2	57	30
Волинська	1	36		1	38	26
Дніпропетровська		88		4	92	53
Донецька	1	31		1	33	14
Житомирська		38		2	40	16
Закарпатська		67		3	70	31

Запорізька		24		1	25	15
Івано-Франківська		58		3	61	40
Київська		61			61	42
Кіровоградська		45		2	47	19
Луганська		6			6	1
Львівська		84	1	4	89	59
м.Київ		58	2	4	64	48
Миколаївська		40		2	42	16
Одеська	1	71	1	2	75	41
Полтавська	1	41	1	1	44	25
Рівненська		38			38	22
Сумська		35		1	36	15
Тернопільська	1	53		2	56	23
Харківська		64	1	3	68	23
Херсонська		11		1	12	7
Хмельницька		56			56	22
Черкаська		39		2	41	18
Чернівецька		54		1	55	21
Чернігівська		37		2	39	21
ВСЬОГО	6	1189	6	44	1245	648

2.1. Аналіз моніторингу результатів атестації педагогічних працівників України

Найбільша частка поданих заяв була за посадою «викладач» - 2073 заяви (66,5%), що є логічним, оскільки саме ця категорія педагогічних працівників - це основа кадрового складу мистецьких шкіл, мистецьких ліцеїв та фахових мистецьких коледжів. **Концертмейстери** подали 464 заяви (14,9%), що підтверджує їх активну участь в освітньому процесі закладів мистецької освіти, де ця посада є невід'ємною складовою забезпечення освітнього процесу. За посадою «методист» у регіонах цього року надійшло 22 заяви (0,7%). На присвоєння або

підтвердження педагогічного звання «Старший викладач» подано 557 заяв (17,9%).

Високу частку **позитивних рішень** (від 99,0% до 99,5%) демонструють результати атестації за посадою «викладач», що свідчить про відповідність більшості педагогічних працівників встановленим кваліфікаційним вимогам та належний рівень підготовки матеріалів для проходження атестації. Рівень відмов є мінімальним (26 відмов на 2599 рішень, або 1%), що демонструє відсутність системних проблем у поданих заявах з підтверджуючими документами щодо виконання критеріїв та умов (таб.8).

Таблиця 8.

Кваліфікаційна категорія за посадою «викладач»	Позитивні рішення	Відмови	Частка позитивних результатів
11 тарифний розряд	137	1	99,3 %
Спеціаліст	122	1	99,2 %
Спеціаліст другої категорії	552	4	99,3 %
Спеціаліст першої категорії	510	5	99,0 %
Спеціаліст вищої категорії	737	4	99,5 %
Педагогічне звання «Старший викладач»	515	11	97,9 %
ВСЬОГО	2573	26	99,0 %

За результатами атестації педагогічних працівників за посадою «викладач» у 2026 році подано 2073 заяви. При цьому на присвоєння або підтвердження кваліфікаційної категорії **«спеціаліст вищої категорії»** подано 741 заяву, що становить близько 35,7% від кількості поданих заяв за посадою «викладач». У підсумку прийнято 737 позитивних рішень (99,5%). Водночас кількість відмов невелика - 4 випадки (0,5%).

Особливої уваги заслуговує показник присвоєння кваліфікаційної категорії за виконання критерію щодо наявності **авторського методу**, який становить 198 позитивних рішень, або майже 26,9% від загальної кількості позитивних рішень, що стосуються «спеціаліста вищої категорії». Майже кожне четверте рішення про присвоєння або підтвердження кваліфікаційної категорії «спеціаліст вищої категорії» пов'язане з оцінюванням матеріалів, поданих на підтвердження виконання цього критерію (наявність, ефективне впровадження авторського методу з результативними показниками).

Такий результат свідчить про активний розвиток індивідуальних педагогічних підходів, творчих методик та авторських програм у сфері мистецької освіти, а також потенційну кількість викладачів, що можуть в майбутньому претендувати на присвоєння педагогічного звання «Викладач-методист».

Найбільша кількість позитивних рішень за авторськими методами зафіксована в таких регіонах:

- ❖ Івано-Франківська область;
- ❖ м. Київ;
- ❖ Волинська область;
- ❖ Львівська область;
- ❖ Закарпатська область.

Такий регіональний розподіл може пояснюватись більш стабільною безпековою ситуацією в порівнянні з прифронтовими областями.

Висока частка присвоєнь за авторськими методами є показником активності професійного середовища, де педагогічні працівники не лише дотримуються нормативних вимог атестації, а й пропонують власні педагогічні рішення задля підвищення якості освітнього процесу. Це також вказує на використання атестації

як інструменту визнання індивідуальних досягнень і нових підходів до освітнього процесу у мистецькій освіті.

Щодо педагогічного звання «Старший викладач» - цьогоріч було подано 557 заяв викладачами і концертмейстерами разом.

Саме за посадою «викладач» атестаційними комісіями було ухвалено 515 позитивних рішень та лише 11 відмов. Відсоток відмов є низьким (2%), що є позитивною тенденцією.

Аналіз причин відмов показує, що основними перепонами стали:

- ❖ невиконання обов'язкового критерію/критеріїв: 8 відповідей (у Вінницькій, Закарпатській, Одеській, Рівненській, Тернопільській, Хмельницькій, Чернігівській областях та м. Київ);
- ❖ інші причини: 2 відповіді (у Дніпропетровській та Івано-Франківській областях);
- ❖ відсутність необхідної кваліфікаційної категорії або тарифного розряду – 1 відповідь (Тернопільська область)

За посадою «концертмейстер» (таб.9) атестаційними комісіями закладів у 2026 році опрацьовано 495 заяв. Найбільше заяв надійшло від працівників мистецьких шкіл - 353 заяви (76,08%). У фахових мистецьких коледжах було зареєстровано 96 заяв (20,69%), в мистецьких ліцях - 15 (3,23%).

Таблиця 9.

Кваліфікаційна категорія за посадою «концертмейстер»	Позитивні рішення	Відмови	Частка позитивних результатів
11 тарифний розряд	27	0	100%
Спеціаліст	31	0	100%
Спеціаліст другої категорії	111	1	99,1 %
Спеціаліст першої категорії	107	0	100%
Спеціаліст вищої категорії	187	0	100%
Педагогічне звання «Старший викладач»	31	0	100%
ВСЬОГО	494	1	99,8%

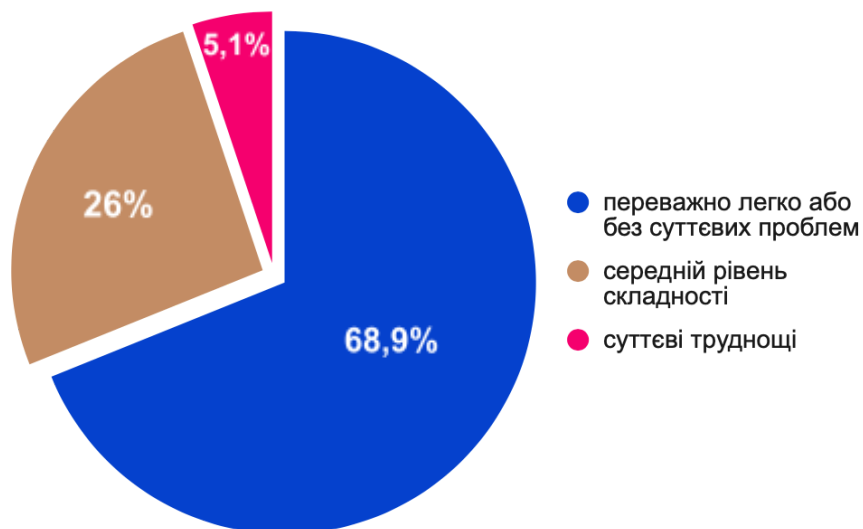
З географічної точки зору, найбільша активність концертмейстерів зосереджена у великих культурно-освітніх центрах України. Лідером по кількості поданих заяв від концертмейстерів є **м. Київ (49 заяв)**. До п'ятірки найбільш активних регіонів також увійшли:

- ❖ **Одеська область - 38 заяв;**
- ❖ **Дніпропетровська область - 34 заяви;**
- ❖ **Чернігівська область - 33 заяви;**
- ❖ **Івано-Франківська область - 33 заяви.**

У 2026 році на присвоєння або підтвердження **педагогічного звання «Старший викладач» за посадою «концертмейстер»** було ухвалено 31 позитивне рішення. Хоча кількісно ця категорія є значно меншою порівняно з викладачами, але демонструє достатній рівень виконання критеріїв та умов, визначених Положенням про атестацію. Головна особливість - це відсутність відмов у присвоєнні чи підтвердженні цього звання для концертмейстерів.

2.2. Оцінка респондентами рівня складності проведення атестації.

У межах моніторингу закладам мистецької освіти було запропоновано оцінити складність організації та проведення атестації педагогічних працівників за п'ятибальною шкалою, де 1 бал означав «дуже складно», а 5 балів - «легко, без проблем». Отримані результати свідчать, що переважна більшість респондентів оцінює процедуру атестації як таку, що не створює істотних труднощів.

Із 643 закладів, які надали відповідь на це запитання, **443 заклади** (68,9%) оцінили складність на 4 або 5 балів, тобто вказали, що процедура проходила **переважно легко або без суттєвих проблем**. Ще **167 закладів** (26,0%) визначили рівень складності як **середній** (3 бали).

Водночас лише **33 заклади** (5,1%) повідомили про **суттєві труднощі** під час організації атестації, зокрема 15 закладів оцінили процедуру на 1 бал, а 18 закладів - на 2 бали.

Середня оцінка складності процедури становить 4,01 бала із 5 можливих, що свідчить про загалом позитивне сприйняття чинного механізму атестації та достатній рівень його практичного застосування закладами освіти сфери культури.

Водночас розподіл відповідей демонструє, що майже кожен 4-й заклад оцінює процедуру як таку, що має середній рівень складності, а окремі заклади все ще стикаються з організаційними та методичними труднощами. Це свідчить не стільки про недоліки нормативного регулювання, скільки про нерівномірність практики застосування окремих положень Положення про атестацію, різний рівень підготовки атестаційних комісій та потребу в додатковому методичному супроводі.

2.3. Аналіз зауважень, наданих респондентами щодо основних проблемних питань, які виникали у процесі проведення атестації.

Аналіз відповідей респондентів засвідчив, що значна частина питань, які виникали під час проведення атестації, стосується не нормативного регулювання процедури, а практики її реалізації на рівні закладів освіти. Відповідно до статті 23 Закону України «Про освіту» заклади освіти здійснюють діяльність на засадах академічної, організаційної, кадрової та фінансової автономії, а обсяг їхніх повноважень визначається законодавством та установчими документами. У зв'язку з цим окремі питання належать до компетенції керівників закладів освіти, педагогічних рад та атестаційних комісій і вирішуються безпосередньо на рівні закладу або органу.

Із 632 відповідей у 171 згадуванні проблематичним визначено подання неповного пакета документів або документів, оформлених з недоліками.

Зазначене питання стосується організації підготовки атестаційних матеріалів у закладі освіти. Формування атестаційної справи, перевірка повноти документів, своєчасне їх подання та організаційний супровід процедури належать до повноважень керівника закладу освіти та секретаря атестаційної комісії. Секретар атестаційної комісії лише робить перевірку на предмет наявності чи відсутності усіх необхідних документів відповідно до зазначених вимог в поданих матеріалах. Водночас правильність оформлення документів, підтвердження досягнень, рівня кваліфікації та проходження обов'язкового підвищення кваліфікації покладається на педагога. Тому педагогічним працівникам потрібно самостійно звіряти свій пакет документів із переліком, наведеним у пункті 4 Розділу III Положення про атестацію.

За результатами опрацювання відкритих відповідей найбільш поширеними проблемними питаннями стали:

❖ **Питання щодо підвищення кваліфікації**, зокрема обліку годин та врахування окремих сертифікатів (98 згадувань).

Так, відповідно до Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 року № 800, рішення щодо визнання результатів підвищення кваліфікації належить до компетенції педагогічної ради закладу освіти. При цьому педагогічний працівник самостійно обирає суб'єкта підвищення кваліфікації.

Результати підвищення кваліфікації в суб'єктів підвищення кваліфікації, що мають ліцензію на провадження освітньої діяльності у сфері післядипломної освіти (за видом освітньої діяльності - підвищення кваліфікації) або провадять освітню діяльність за акредитованою освітньою програмою, не потребують окремого визнання чи підтвердження.

Результати підвищення кваліфікації у інших суб'єктів підвищення кваліфікації (сюди входять громадські організації, приватні освітні центри, онлайн-платформи, ТОВ, ФОП тощо, які мають у реєстраційних даних відповідний вид діяльності), визнаються рішенням педагогічної (вченої) ради відповідного закладу освіти.

Порядок визнання результатів підвищення кваліфікації педагогічних та/або науково-педагогічних працівників закладів освіти встановлюється педагогічними (вченими) радами відповідних закладів освіти.

Отже саме педагогічна рада ухвалює рішення щодо зарахування результатів навчання, їх відповідності професійній діяльності педагогічного працівника та визначення кількості годин підвищення кваліфікації.

- ❖ **Питання застосування критеріїв атестації** (211 згадувань).
- ❖ **Оцінювання авторського методу** (91 згадування).

Найбільша кількість звернень стосувалася практичного застосування окремих критеріїв атестації, зокрема оцінювання авторських методів, результативності роботи педагогічних працівників та досягнень учнів. Відповідно до Положення про атестацію педагогічних працівників закладів (установ) освіти сфери культури оцінювання відповідності педагогічного працівника встановленим критеріям здійснюється атестаційною комісією на підставі комплексного вивчення поданих матеріалів та професійної діяльності.

Окремо респонденти звернули увагу на необхідність додаткового роз'яснення застосування конструкції «та/або» у критеріях присвоєння та підтвердження кваліфікаційної категорії «спеціаліст вищої категорії», а також підходів до оцінювання авторських методів і врахування результатів участі учнів у конкурсах різних рівнів.

Варто зауважити, що відповідно до судової практики (Рішення Одеського окружного адміністративного суду від 16.08.2023 по справі № 420/12904/23) комбінований єднально-розділовий сполучник «та/або» розширює (а не звужує) кількість варіантів вибору. Вживання єднального сполучника «та» вказує на два поняття разом, тоді як використання розділового сполучника «або» вказує на виділення: одне поняття з кількох понять. Таким чином, використання «та/або» не може вимагати виконання всіх критеріїв, якщо особа якісно виконала хоча б один із них. Варіант вибору залишається за педагогічним працівником.

Водночас **61 заклад мистецької освіти** зазначив, що під час організації та проведення атестації **проблемних питань не виникало**, що свідчить про

можливість ефективного застосування чинної процедури за умови належної організації роботи атестаційних комісій та методичного супроводу педагогічних працівників.

Атестація - це законодавчо регламентований процес, який вимагає високого рівня правової свідомості. Відповідальність за знання норм законодавства, правильність оформлення документів лежить безпосередньо на керівниках закладів (головах атестаційних комісій) та педагогічних працівниках, які атестуються.

Аналіз результатів моніторингу та підсумки діяльності атестаційної комісії Держмистецтв свідчать про доцільність посилення внутрішньої організації атестаційного процесу в закладах мистецької освіти та подальше проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи з педагогічними працівниками, зокрема міськими або обласними методичними установами.
